Bölüm 8

Arapçada Sıfat Tamlaması

öğrenme çıktıları

1

Günlük Hayatımızda Arapça 8

1 Günlük hayatta “Neyin var? Ağrın var mı? Ateşin var mı?” gibi soru ifadelerini cümle içinde kullanabilme ve cevabını verebilme

2

Sıfat Tamlaması

2 Arapça sıfat tamlaması oluşturma ve tamlamaları cümle içinde doğru kullanabilme becerisi kazanabilme

3

Ben bir doktorum

3 Vücut organlarının bazılarının isimlerini ve işlevlerini tanıyabilme

Anahtar Sözcükler الكلمات المفتاحية: • Sıfat ve Mevsûf الصّفة و المَوْصوف • Sağlık الصِّحة • Vücut البَدن

GİRİŞ

مُقَدّمَة

Arapçada bir ismin ardından gelerek o ismi niteleyen sözcüklere *sıfat* diyoruz. Sıfatlar sözcüklerin anlamlarını sayı, renk, şekil, durum vb. yönlerden nitelerler. “Niteleyen” anlamında Türkçede de kullanılan “sıfat” sözcüğü aslen Arapçadır ve Arapçada da aynı anlamda kullanılmaktadır. Bir sıfat tarafından nitelenen sözcüğe *mevsûf* adı verilir. Sıfat ve mevsûfun bir araya gelmesiyle oluşan tamlamaya sıfat tamlaması denir.

Bir sıfat tamlamasında sıfat ile mevsûf diğer bir deyişle niteleyen ve nitelenen dört bakımdan birbiriyle uyumlu olmak zorundadır: Cinsiyet bakımından, sayı bakımından, belirlilik ve belirsizlik bakımından, i‘râb bakımından. Bu bölümde sıfat tamlamasının uyumluluk açısından her bir türüne yeteri kadar örnek verilerek konunun pekiştirilmesi sağlanacaktır.

Bölüm içerisinde doktor muayenehanesinde geçen diyalogda ve okuma parçasında bolca sıfat tamlaması kullanılmaktadır. Vücut organlarının tanıtılmasına yönelik görseller de günlük dilde sıklıkla kullanılan bazı kelimeler pekiştirilmesine ve ezberlenmesine fayda sağlayacaktır.

GÜNLÜK HAYATIMIZDA ARAPÇA 8

العربية في حياتنا اليومية ٨

Doktor Muayenehanesinde

Muhenned çalışkan bir öğrencidir. Hukuk fakültesinde okumaktadır. Çalışkan öğrencilerle beraber öğrenci yurdunda kalmaktadır. İki gün önce öksürükle birlikte boğazında şiddetli bir ağrı hissetti ve bugün yurda yakın bir polikliniğe gitti.

Doktor: Hoş geldin. Buyur. Neyin var, şikâyetin nedir?

Muhenned: Şiddetli öksürüğüm var, boğazım ağrıyor ve baş ağrım da var.

Doktor: Nefes almada zorluğun var mı?

Muhenned: Evet.

Doktor: Ne zamandan beri sende bu belirtiler var?

Muhenned: Bir süredir.

Doktor: Ateşin yüksek mi?

Muhenned: Evet, bazen şiddetli ateşim oluyor.

dikkat

“أشعُرُ بِألَمَ في حَلْقي” ifadesinin Arapçası “Boğazımda bir ağrı hissediyorum.” olmakla birlikte Türkçede yaygın olarak “Boğazım ağrıyor” denir.

في عِيادةِ طبيب

مُهَنَّد طالِبٌ مُجْتَهِد. هُوَ يَدْرُسُ في كُلِّيَّةِ الحُقوق. يَسْكُن مَعَ الطُّلّاب المُجْتَهِدينَ في سَكَنِ الطّلاب. شَعَرَ قَبْلَ يَوْمَيْنِ بِأَلَمَ شَديد في حَلْقِه مَعَ سُعال و ذَهَبَ اليَوْمَ إلى عِيادَة قَرِيبَة مِنَ السَّكَن:

الطّبيب: أهْلاً و سَهْلاً. تَفَضَّلْ. ماذا بِك؟ ما شِكايتُك؟

مُهَنَّد: عِنْدي سُعالٌ شَديد و أشعُرُ بِألَمَ في حَلْقي وعِنْدي صُداع أيضاً.

الطّبيب: هَلْ عِنْدَك صُعوبَة في التَّنَفُّس.

مُهَنَّد: نَعَم.

الطّبيب: مُنْذُ متى لَدَيك هذه الأَعْراض؟

مُهَنَّد: مُنْذُ بَعْضِ الوَقْت.

الطّبيب: هَل حَرارَتُك عالِيَة؟

مُهَنَّد: نَعم عِندي حَرارَةٌ شَديدَة أحْيانًا.

Doktor: Şimdi ağzını açıyorsun ve boğazını iyi bir şekilde muayene ediyorum.
Muhenned: Tabii, aaa!
Doktor: Boğazın iltihaplı, biraz ateşin var, şimdi sırtını açıyorsun ve stetoskopla muayene ediyorum.
Muhenned: Peki.
Doktor: Allah'a şükür ciğerlerin iyi.
Muhenned: Allah'a şükür. Neyim var doktor?
Doktor: Hafif bir soğuk algınlığın ve boğazında biraz iltihap var.
Muhenned: Ne yapayım?
Doktor: Şimdi birkaç ilaç yazıyorum, onları alırsın sonra tekrar muayene için bana geri gelirsin.
Muhenned: İnşallah, çok teşekkür ederim doktor.
Doktor: Rica ederim, görevimiz, geçmiş olsun.
Muhenned: Teşekkür ederim.

dikkat

"رِئتاكَ سَليمَتانِ" ifadesinde, رِئَتانِ kelimesi zamire muzâf olunca sonundaki nûn (ن) harfi düşmüştür.

dikkat

Birine "Geçmiş olsun" anlamında Arapçada kullanılan ifade "سلامتك – selâmetek"tir. Bu ifadenin karşılığı olarak Türkçede "Sağ ol" veya "Teşekkür ederim" karşılıkları kullanılırken Arapçada ise "سَلَّمَكَ الله – sellemeke'l-lâh" veya daha yaygın şekliyle "يُسَلِّمَك الله – Allah yusellimek" karşılığı kullanılır. Arapça bu kullanımın kelime anlamı ise: "Allah seni sağlam kılsın"dır.

الطّبيب: الآن تَفْتَحُ فَمَكَ، وأنا أفْحَصُ حَلْقَك بشَكْلٍ جيِّد.

مُهَنَّد: طَبْعًا. آآآآآآ!

الطّبيب: حَلْقُكَ مُلْتَهِب و عندكَ حرارة قليلَة. والآن تَكْشِفُ ظَهْرَك و أنا أفْحَصُهُ بالسّمّاعَة.

مُهَنَّد: طيِّب.

الطّبيب: رِئتاكَ سَليمَتانِ الحمد لله.

مُهَنَّد: الحمد لله. ماذا عِنْدي يا طبيب؟

الطبيب: عِنْدَك زُكامٌ خَفيف و الْتِهابٌ بَسيط في حَلْقِك.

مُهَنَّد: ماذا أفْعَلُ؟

الطّبيب: الآن أَكْتُبُ بَعْضَ الأدْوِيَة و تَأْخُذُها ثُمّ تَرْجِعُ إلَيَّ للمعاينة من جَديد.

مُهَنَّد: إنْ شاء الله. شُكْرًا جَزيلاً يا دكتور.

الطّبيب: لا شُكْرَ على الواجِب، سلامَتَك.

مُهَنَّد: سَلَّمَكَ الله يا دكتور.

Öğrenme Çıktısı

1 Günlük hayatta "Neyin var? Ağrın var mı? Ateşin var mı?" gibi soru ifadelerini cümle içinde kullanabilme ve cevabını verebilme

Araştır/ Tekrarla 1	İlişkilendir/ Karşılaştır	Anlat/ Paylaş
Bu diyaloğu defterlerinize yazınız, soru ifadelerini ezberleyiniz.	Kur'ân-ı Kerim'in "Kâri'a Sûresi" 4., 5., 7., 11. ayet-i kerimelerini okuyunuz. Bu ayetlerdeki sıfat tamlamalarını tespit ediniz.	Siz doktor, arkadaşınız hasta yerine geçerek bu diyaloğu canlandırınız.

DİLBİLGİSİ: ARAPÇADA SIFAT TAMLAMASI

القواعد: الصّفة و المَوْصوف

Arapçada bir ismin ardından gelerek o ismi niteleyen sözcüklere *sıfat* (صِفة) diyoruz. Sıfatlar sözcüklerin anlamlarını sayı, renk, şekil, durum vb. yönlerden nitelerler. "Niteleyen" anlamında Türkçede de kullanılan "sıfat" sözcüğü aslen Arapçadır ve Arapçada da aynı anlamda kullanılmaktadır. Bir sıfat tarafından nitelenen sözcüğe *mevsûf* (مَوصوف) adı verilir.

Bir sıfat tamlamasında sıfat ile mevsûf, diğer bir deyişle niteleyen ve nitelenen dört bakımdan birbiriyle uyumlu olmak zorundadır: Cinsiyet bakımından, sayı bakımından, belirlilik ve belirsizlik bakımından, i'râb bakımından.

Sözcüklerin sıralanışı açısından sıfat tamlaması Türkçe sıfat tamlamasından farklıdır. Türkçede sıfat, nitelediği sözcükten önce gelir. Arapçada ise tam tersi ister belirli ister belirsiz bir sıfat tamlaması olsun sıfat nitelediği sözcükten sonra gelmektedir. Örneğin Türkçede yeni kitap derken görüldüğü üzere yeni sözcüğünü kitap sözcüğünün önüne getiriyoruz. Arapçada ise durum tam tersidir. Dolayısıyla Türkçe bir sıfat tamlamasını oluşturan sözcüklerin altına Arapça karşılıkları yazıldığında doğru bir Arapça sıfat tamlaması oluşturulmuş olur.

Örneğin "yeni kitap" biçimindeki tamlama, Arapçada aşağıdaki gibidir:

yeni	kitap
الجَديدُ	الكتابُ
↓ sıfat	↓ mevsûf

Arapçada mevsûf önce kullanıldığı için, sıfatın mevsûfuna dört bakımdan uyma zorunluluğu vardır:

1. Ma'rifelik ve nekiralık (belirlilik ve belirsizlik) bakımından: Mevsûf belirli ise sıfatı da belirli, mevsûf belirsiz ise sıfatı da belirsiz kullanılmak zorundadır. Örneğin;

الرّجل الغَنيُّ (zengin adam)

رَجُلٌ غَنيٌّ (zengin bir adam)

2. Cinsiyet bakımından: Mevsûf erilse sıfat da eril, mevsûf dişilse sıfat da dişil olmalıdır. Örneğin;

الطّالِب المُجْتَهِد (çalışkan erkek öğrenci) (eril)

الطّالِبَة المُجْتَهِدَة (çalışkan kız öğrenci) (dişil)

3. İ'râb bakımından: Sıfat, mevsûfun i'râbına tabidir; mevsûf merfû ise sıfat da merfû, mevsûf mansub ise sıfat da mansub, mevsûf mecrur ise sıfat da mecrur olur. Örnek:

خَرَجَ العالمُ الكبيرُ. (Büyük bilgin çıktı.)

رَأَيْتُ العالمَ الكبيرَ. (Büyük bilgini gördüm.)

ذَهَبْتُ إلى العالمِ الكبيرِ. (Büyük bilgine gittim.)

4. Sayı bakımından: Mevsûf tekilse sıfat da tekil, mevsûf ikil ise sıfat da ikil, mevsûf çoğul ise sıfat da ona uygun yapıda gelmelidir.

المُعَلِّمُ المُخْلِصُ (ihlaslı öğretmen)

المُعَلِّمانِ المُخْلِصانِ (ihlaslı iki öğretmen)

المُعَلِّمُون المُخْلِصُونَ (ihlaslı öğretmenler)

المُعَلّمَةُ المُخْلِصةُ (ihlaslı kadın öğretmen)

المُعلمَتانِ المُخْلِصَتانِ (ihlaslı iki kadın öğretmen)

المُعَلّماتُ المُخْلِصاتُ (ihlaslı kadın öğretmenler)

Şimdi belirsiz bir tamlama üzerinde tüm bu kuralları bir tabloda inceleyelim.

Çoğul	İkil	Tekil		
مُعَلِّمونَ مُسْلِمونَ	مُعَلِّمانِ مُسْلِمانِ	مُعَلِّمٌ مُسْلِمٌ	حَضَرَ	Merfû (eril)
مُعَلِّماتٌ مُسْلِماتٌ	مُعَلِّمَتانِ مُسْلِمَتانِ	مُعَلِّمَةٌ مُسْلِمَةٌ	حَضَرَتْ	Merfû (dişil)
مُعَلِّمِينَ مُسْلِمِينَ	مُعَلِّمَيْنِ مُسْلِمَيْنِ	مُعَلِّمًا مُسْلِمًا	رَأَيْتُ	Mansûb (eril)
مُعَلِّماتٍ مُسْلِماتٍ	مُعَلِّمَتَيْنِ مُسْلِمَتَيْنِ	مُعَلِّمَةً مُسْلِمَةً		Mansûb (dişil)
مُعَلِّمِينَ مُسْلِمِينَ	مُعَلِّمَيْنِ مُسْلِمَيْنِ	مُعَلِّمٍ مُسْلِمٍ	جَلَسْتُ مَعَ	Mecrûr (eril)
مُعَلِّماتٍ مُسْلِماتٍ	مُعَلِّمَتَيْنِ مُسْلِمَتَيْنِ	مُعَلِّمَةٍ مُسْلِمَةٍ		Mecrûr (dişil)

Arapçada düzensiz (kırık) çoğul formundaki gayr-i ʻâkil (akılsız) sözcüklerin tekil dişil kabul edildiklerini daha önce görmüştük. Dolayısıyla bu tür sözcüklerin sıfatları tekil dişil yapıda kullanılır. Örneğin,

قَلَمٌ قَديمٌ (eski bir kalem)

أقْلامٌ قَديمَةٌ (eski kalemler)

Şimdi içinde sıfat tamlaması barındıran aşağıdaki cümlelerin iʻrâbını yapalım.

قَرَأتُ كِتابًا جَديدًا. (Yeni bir kitap okudum.)

Bu cümle, bir fiil cümlesidir, çünkü fiil ile başlamıştır.

قَرَأتُ : Mâzî fiil, fâʻil bitişik zamir olan *tâu'l-muteharrike* (ت).

كِتاباً : Mefʻûlun bih, mansûb, nasb alâmeti sondaki fetha, aynı zamanda mevsûf.

جَديداً :(كِتابًا)'in sıfatıdır; dolayısıyla onun gibi tekil, eril, belirsiz ve mansûbdur (nasb alâmeti sondaki fetha).

يَذْهَبُ الرَّجُلُ الكَريمُ إلى المَسْجِدِ. (Cömert adam camiye gidiyor.)

Bu cümle, bir fiil cümlesidir, çünkü fiille başlamıştır.

يَذْهَبُ : Muzâri fiil, üçüncü tekil şahıs, eril.

الرّجُلُ : Fâʻil, merfû, ref alâmeti sondaki damme, mevsûf.

الكَريمُ : (الرَّجُلُ)'nün sıfatıdır; dolayısıyla onun gibi tekil, eril, belirli ve merfûdur (ref alâmeti sondaki damme).

إلى : Harf-i cer

المَسْجِدِ : Mecrûr, cer alâmeti sondaki kesra.

كَتَبْتُ إلى الطّالبَيْنِ الناجِحَيْن. (Başarılı iki erkek öğrenciye yazdım.)

Bu cümle, bir fiil cümlesidir, çünkü fiille başlamıştır.

كَتَبْتُ : Mâzi fiil, fâʻil bitişik zamir olan *tâu'l-muteharrike* (ت).

إلى : Harf-i cer

الطّالبَيْنِ : Mecrûr, cer alâmeti (ي), çünkü ikil, mevsûf.

الناجِحَيْنِ : (الطّالبَيْنِ)'nin sıfatıdır; dolayısıyla onun gibi ikil, eril, belirli ve mecrûrdur (cer alâmeti ي 'dir, çünkü ikildir).

حَضَرَتْ مُدَرِّسَتانِ جَديدَتانِ إلى الجامِعَةِ. (Üniversiteye iki yeni kadın hoca geldi.)

Bu cümle, bir fiil cümlesidir, çünkü fiille başlamıştır.

حَضَرَتْ : Mâzî fiil, üçüncü tekil şahıs, dişil.

مُدَرِّستانِ : Fâʻil, merfû, ref alâmeti elif (ا), çünkü ikil, aynı zamanda mevsûf.

جديدتانِ : (مدَرِّستانِ)'nin sıfatıdır; dolayısıyla onun gibi ikil, dişil, belirsiz ve merfûdur (ref alâmeti elif (ا) çünkü ikildir).

إلى : Harf-i cer

الجامِعَةِ : Mecrûr, cer alâmeti sondaki kesra.

خَرَجَ طِفْلٌ صَغيرٌ مِنَ البَيْتِ. (Küçük bir çocuk evden çıktı.)

Bu cümle, bir fiil cümlesidir, çünkü fiille başlamıştır.

خَرَجَ : Mâzî fiil, üçüncü tekil şahıs, eril.

طِفْلٌ : Fâ‘il, merfû, ref alâmeti sondaki damme, aynı zamanda mevsûf.

صَغيرٌ : (طِفْلٌ)’un sıfatıdır; dolayısıyla onun gibi tekil, eril, belirsiz ve merfûdur (ref alâmeti sondaki damme).

مِنْ : Harf-i cer

البَيْتِ : Mecrûr, cer alâmeti sondaki kesra.

قَرَأْتُ كُتُبًا كَثيرَةً فِي المَكْتَبَةِ. (Kütüphanede birçok kitap okudum.)

Bu cümle, bir fiil cümlesidir, çünkü fiille başlamıştır.

قَرَأْتُ : Mâzî fiil, fâ‘il bitişik zamir olan *tâu’l-muteharrike* (ت).

كُتُبًا : Mef‘ûlun bih, mansûb, nasb alâmeti sondaki fetha, aynı zamanda mevsûf.

كَثيرَةً : (كُتُبًا)’in sıfatıdır; كُتُب kelimesi gayr-i âkil düzensiz çoğul olduğu için tekil dişil sayılır, dolayısıyla sıfatı da bu yüzden tekil, dişil, belirsiz ve mansûbdur (nasb alâmeti sondaki fetha).

في : Harf-i cer

المَكْتَبَةِ : Mecrûr, cer alâmeti sondaki kesra.

فِي الحَدِيقَةِ أَشْجارٌ كَثيرَةٌ. (Bahçede birçok ağaç var.)

Bu cümle, bir isim cümlesidir, çünkü isimle başlamıştır.

في الحديقة : Şibih cümle (câr-mecrûr) olarak öne geçmiş haber, mahallen merfû.

أشجارٌ : Sona kalmış mubtedâ, merfû, ref alâmeti sondaki damme, mevsûf.

كَثيرَةٌ : (أَشْجارٌ)’un sıfatıdır; أَشْجارٌ kelimesi gayr-i âkil düzensiz çoğul olduğu için tekil dişil sayılır, dolayısıyla sıfatı da bu yüzden tekil, dişil, belirsiz ve merfûdur (ref alâmeti sondaki damme).

Arapçada sıfat, tek bir kelime olabileceği gibi bir niteleme cümlesi de olabilir. Bir cümlenin niteleme cümlesi olabilmesi için belirsiz bir isimden sonra (bu isim tekil de olabilir, çoğul da) kullanılmış olması gerekir. Başka bir deyişle, belirsiz isimlerden sonra gelen cümleler niteleme cümleleridir, dolayısıyla sıfattır. Hatırlayacağınız üzere cümlelerin i‘râbı mahallendir, yani bulunduğu konum itibariyle i‘râbı “mahallen merfû” veya “mahallen mansûb” ya da “mahallen mecrûr” biçiminde yapılır; ref veya nasb ya da cer alameti aranmaz. Sözgelimi, cümlenin nitelediği isim merfû ise sıfat cümlesi mahallen merfû olur. Örnek verecek olursak;

حَضَرَ رَجُلٌ يَعْمَلُ فِي المَصْنَعِ.

Şimdi de sıfatı cümle olan birkaç cümlenin i ʻrâbını yapalım:

حضَر رَجُلٌ يَعْمَلُ في المَصْنَعِ. (Fabrikada çalışan bir adam geldi.)

حَضَر : Mâzi fiil, üçüncü tekil şahıs, eril.

رَجُلٌ : Fâʻil, merfû, ref alâmeti sondaki damme, mevsûf.

يَعْمَلُ : Muzâri fiil, dolayısıyla kendisiyle birlikte yeni bir fiil cümlesi başlıyor; üçüncü tekil şahıs, eril; fâʻili gizli zamir (هو).

في : Harf-i cer

المَصْنَعِ : Mecrûr, cer alâmeti sondaki kesra.

يَعْمَلُ في المَصْنَعِ : Fiil cümlesi hâlinde sıfat, mahallen merfû; çünkü mevsûfu olan (رَجُلٌ) merfû.

يَطْلُبُكَ مُعَلِّمُون يَجْلِسونَ في الصَّفِّ. (Sınıfta oturan öğretmenler seni istiyor.)

يَطْلُبُكَ : يَطْلُبُ: Muzâri fiil, üçüncü tekil şahıs, eril; (كَ) bitişik nesne zamiri, mefʼûlun bih, mahallen mansûb, çünkü zamirler mebnî.

مُعَلِّمُون : Fâʻil, merfû, ref alâmeti vâv (و), çünkü düzenli eril çoğul, aynı zamanda mevsûf.

يَجْلِسونَ : Muzâri fiil, kendisiyle birlikte yeni bir fiil cümlesi başlıyor, fâʻili bitişik zamir olan *vâvu'l-cemâʻa* (و).

في : Harf-i cer

الصَّفِّ :Mecrûr, cer alâmeti sondaki kesra.

يَجْلِسونَ في الصَّفِّ : Fiil cümlesi hâlinde sıfat, mahallen merfû; çünkü mevsûfu olan (مُعَلِّمُون) merfû.

ذَهَبْتُ إلى مُوَظّفاتٍ يَعْمَلْنَ في الوِزارَةِ. (Bakanlıkta çalışan kadın memurlara gittim.)

ذَهَبْتُ : Mâzi fiil, fâʻil bitişik zamir olan *tâu'l-muteharrike* (ت).

إلى : Harf-i cer

مُوَظّفاتٍ : Mecrûr, cer alâmeti sondaki kesra, mevsûf.

يَعْمَلْنَ : Muzârî fiil, kendisiyle birlikte yeni bir fiil cümlesi başlıyor, fâʻili bitişik zamir olan *nûnu'n-nisve* (ن).

في : Harf-i cer

الوِزارَةِ : Mecrûr, cer alâmeti sondaki kesra.

يَعْمَلْنَ في الوِزارَةِ : Fiil cümlesi hâlinde sıfat, mahallen mecrûr; çünkü mevsûfu olan (مُوَظّفاتٍ) mecrûr.

Şimdi daha önce öğrendiğimiz tamlamaları ve işaret sıfatlarını kullanarak sıfat tamlamalı farklı cümleler kurmaya çalışalım. Bunu yaparken öncelikle aşağıdaki Türkçe ifadeleri Arapçaya aktarmaya çalışalım ve aradaki farkı birlikte inceleyelim.

Öncelikle bir sıfat tamlaması yazmaya ne dersiniz? *Çalışkan bir öğrenci* diyelim mesela. Bunu Arapça olarak yazalım:

طالِبٌ مُجْتَهِدٌ

Evet, şimdi yukarıdaki sıfat tamlamasıyla birlikte bir kelime daha ekleyerek bir isim tamlaması oluşturmaya ne dersiniz? Örneğin aynı sıfat tamlamasını kullanarak *çalışkan bir öğrencinin odası,* diyelim. Bunu Arapça olarak yazalım:

غُرْفَةُ طالِبٍ مُجْتَهِدٍ

Bu tamlama şu anda belirtisiz bir isim tamlaması oldu; ancak içinde bir de sıfat tamlaması barındırıyor. Şimdi bu tamlamayı zincirleme bir isim tamlamasına çevirmeye ne dersiniz. Örneğin *çalışkan bir öğrencinin odasının hâli* diyelim, şimdi de hep birlikte bu tamlamayı Arapça ifade etmeye çalışalım.

حالَةُ غُرْفَةِ طالِبٍ مُجْتَهِدٍ

Bu ifadeyle farklı cümleler kurmaya ne dersiniz. Örneğin,

Bu bir odadır.	هَذِه غُرْفَةٌ.
Bu bir öğrenci odasıdır.	هَذِهِ غُرْفَةُ طالِبٍ.
Bu çalışkan bir öğrenci odasıdır.	هَذِهِ غُرْفَةُ طالِبٍ مُجْتَهِدٍ.
Bu çalışkan bir öğrenci odasının hâlidir.	هَذِهِ حالَةُ غُرْفَةِ طالِبٍ مُجْتَهِدٍ.
Bu, çalışkan öğrencinin odasının hâlidir.	هَذِه حَالَةُ غُرْفَةِ الطالِبِ المُجْتَهِدِ.

Bu çerçevede aşağıdaki tablodaki kullanımları inceleyelim ve kelimelerin yeri ve yapısı değiştikçe anlamın da nasıl değişmekte olduğunu fark edelim.

Fakir bir adam	رَجُلٌ فَقيرٌ
Fakir adam	الرّجُلُ الفَقيرُ
Adamın fakirliği	فَقْرُ الرّجُلِ
Adam fakirdir.	الرّجُلُ فَقيرٌ.
Bu adam fakirdir.	هذا الرّجُلُ فَقيرٌ.
Bu fakir adam vefalıdır.	هذا الرّجُلُ الفَقيرُ وَفيٌّ.
Bu vefalı fakir adam amcamın oğludur.	هذا الرّجُلُ الفَقيرُ الوَفيُّ اِبْنُ عَمّي.

Aşağıda Arapçada sık kullanılan bazı sıfatlar zıt anlamlarıyla birlikte verilmektedir.

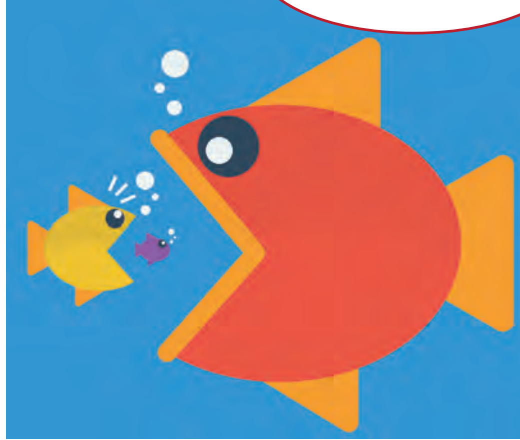
بَعيد X قَريب

مغْلَق X مَفْتوح

كَبير X صَغير

نَحيف X سَمين

طَويل X قَصير

قَديم X جَديد

Öğrenme Çıktısı

2 Arapça sıfat tamlaması oluşturma ve tamlamaları cümle içinde doğru kullanabilme becerisi kazanabilme

Araştır/ Tekrarla 2

"Uzak şehirlere gittim.", "Küçük ağaçları diktim.", cümlelerini Arapçaya çeviriniz.

İlişkilendir/ Karşılaştır

Kur'ân-ı Kerim'in, "Saff Sûresi" 10, 12 ve 13. ayetikerîmelerinde geçen sıfat tamlamalarını tespit ediniz ve ne çeşit bir sıfat tamlaması olduğunu fark ediniz.

Anlat/ Paylaş

Çevrenizde gördüğünüz varlıkları inceleyiniz. Bu varlıkların özelliklerine göre sıfatlar düşünüp, Arapça sıfat tamlamaları oluşturunuz.

BEN BİR DOKTORUM

أنا طَبيب

مَرْحَبًا. أنا يوسف. أنا طَبيبُ أطْفالٍ.
عِنْدي عِيادَةٌ صَغيرَةٌ وأفْحَصُ هنا الأطْفالَ المَحْبوبينَ.

Merhaba. Ben Yusuf. Çocuk doktoruyum. Küçük bir muayenehanem var. Burada sevimli çocukları muayene ediyorum.

مَرْحَبًا. أنا زينب. أنا طبيبة أسْنانٍ. أعْمَلُ في مُسْتَشْفى كبير. نَصيحَتي: لِابْتِسامةٍ جَميلَةٍ العِنايَةُ بالأسْنانِ مُهِمّةٌ.

Merhaba. Ben Zeynep. Diş doktoruyum. Büyük bir hastanede çalışıyorum. Tavsiyem: Güzel bir gülüş için diş bakımı önemlidir.

هَلْ يوسف طَبيبُ أسْنانٍ؟
Yusuf diş doktoru mudur?

لا، هو طبيبُ أطْفالٍ.
Hayır, çocuk doktoru.

أيْنَ يَعْمَلُ يوسف؟
Yusuf nerede çalışıyor.

هو يَعْمَلُ في عِيادَتِه.
O, muayenehanesinde çalışıyor.

هَلْ زينب تَعْمَلُ في العِيادة؟
Zeynep muayenehanede mi çalışıyor?

لا، هي تَعْمَلُ في مُسْتشفى كبيرٍ.
Hayır, büyük bir hastanede çalışıyor.

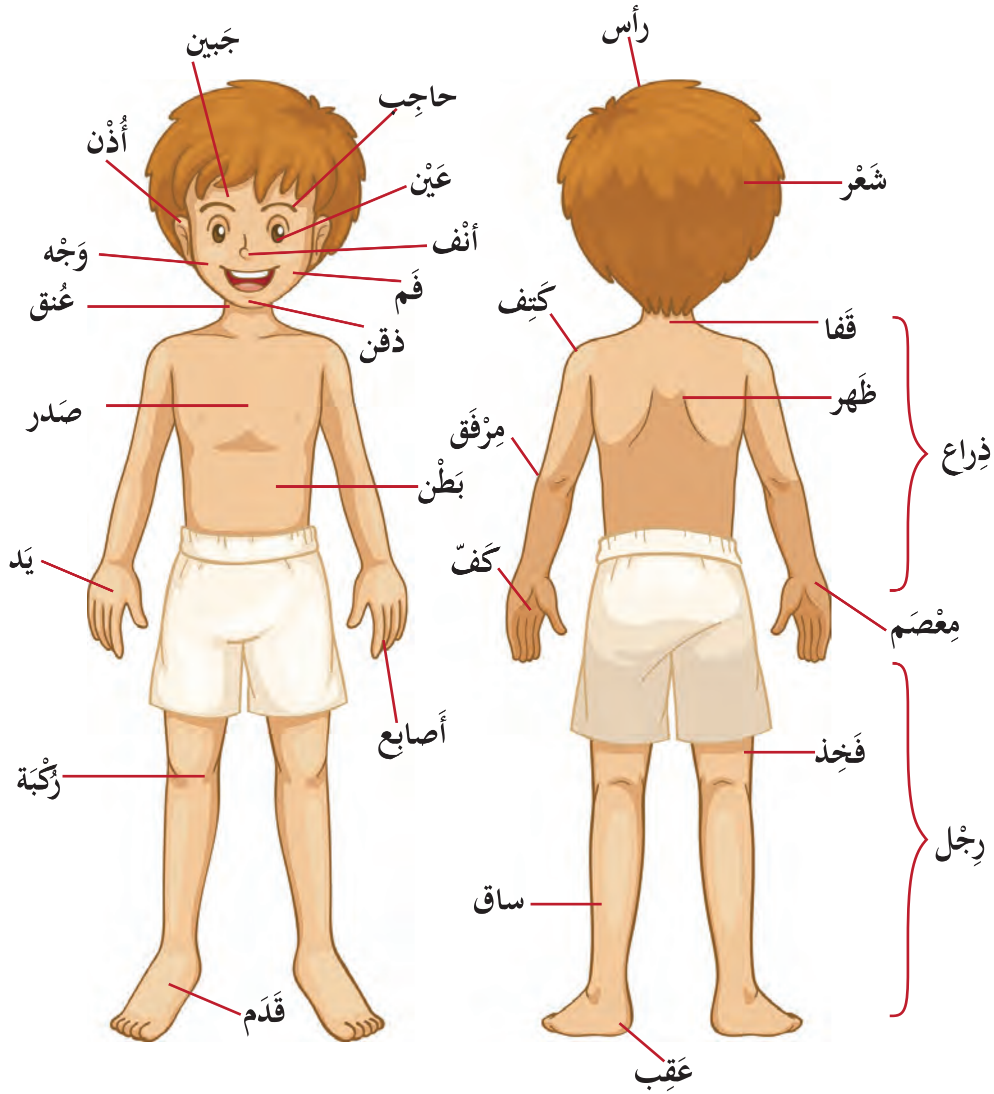
هَلْ زينب طبيبةُ أطْفالٍ؟
Zeynep çocuk doktoru mu?

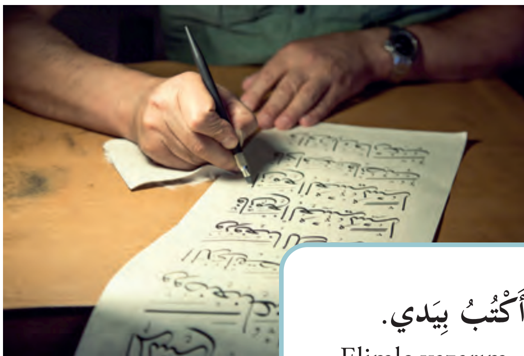
لا، هي طبيبةُ أسْنانٍ.
Hayır, o diş doktoru.

İnsan Vücudu

جِسْمُ الإنْسان

أَكْتُبُ بِيَدي.
Elimle yazarım.

أَنْظُرُ بِعَيْني.
Gözümle bakarım.

أَسْمَعُ بِأُذُني.
Kulağımla duyarım.

أَرْكُضُ بِأَقْدامي.
Ayaklarımla koşarım.

أَشُمُّ بِأَنْفي.
Burnumla koklarım.

أَعْزِفُ بِأَصابِعِي.
Parmaklarımla çalarım.

Öğrenme Çıktısı

3 Vücut organlarının isimlerini ve işlevlerini tanıyabilme

Araştır/ Tekrarla 3	İlişkilendir/ Karşılaştır	Anlat/ Paylaş
Defterinize bir insan vücudu çizip, vücut organlarının Arapçalarını karşılarına yazınız.	Kur'ân-ı Kerîm'in "Mâide Sûresi" 6. ve 45. ayet-i kerimelerinde geçen vücut organlarını tespit ediniz.	Arkadaşlarınızla işlevlerini söylediğiniz vücut organlarının isimlerini bulma oyununu oynayınız.

okuma

قراءة

يَوْم لِلسَّيِّدَة سَميرَة

السَّيّدَة سَميرَة طَبيبَةٌ شابَّةٌ ناجِحَةٌ، تَنهَضُ مِنْ النّوْم مُبكّرا، تَذْهَبُ إلى الحَمّام الكَبيرِ في الطّابِقِ الأوّلِ، وتَغْسِلُ يَدَيْها وَوَجْهَها أَوْ تَأْخُذُ حَمّامًا، ثُمّ تَذْهَبُ إلى المَطْبَخِ وتَجْلِسُ إلى مائِدَةِ الفطور، تَأْكُلُ قِطْعَةً صَغيرَةً مِنْ الجُبْنِ وبَيضَةً مَسْلوقَةً ومِلْعَقَةً كَبيرَةً مِن القِشْطَةِ وقَليلاً من العَسَلِ والزّيتونِ وتَشْرَبُ كوبًا كبيرًا من الحَليب. ثُمّ تَخْرُجُ من البيتِ وتَرْكَبُ المترو وتَذْهَبُ إلى عِيادَةِ الجامِعَة. قَبْلَ الظّهر تَفْحَصُ الطّالِباتِ المَريضاتِ وتَكْتُبُ لَهُنّ الدّواءَ أو تَطْلُبُ مِنْهُنّ الذَّهاب إلى المُخْتبَرِ المَرْكَزيِّ للجامعة حيْثُ تأخُذُ مِنْهُنّ المُمَرّضاتُ الماهِراتُ الدّمَ لِبَعْض الفُحوصِ الطّبّيَّةِ.

وفي الظُّهْر هي تَأْكُلُ طَعامَ الغَداء في المَطْعَمِ الواسِعِ المُنيرِ للجامعة وبعد الغَداء تَشْرَب عادَةً فِنْجانًا من القهوةِ التُرْكِيّةِ. وبَعْدَ الظّهْر هي تَذْهَب إلى المَكْتَبَةِ المَرْكَزيّةِ للجامعة وتَجْلِسُ حَوالي ساعةٍ مع طبيباتٍ شابّاتٍ يَعْمَلْنَ في المُسْتَشْفى التّخَصّصيِّ للجامعة وتأخُذُ مِنهنَّ المَعْلوماتِ الأَخيرَةَ حَوْلَ الإنْجازات في المُستَشْفى التَّخصّصِيِّ، وتَقْرَأُ الصُّحُفَ اليَوْمِيّةَ والمَجلاّتِ الطّبّيَّةَ، ثُمّ تَرْجِعُ إلى عَمَلِها في العِيادَة. تَأتي إليها الطالِباتُ المَريضاتُ بِنَتائج فَحْصِ الدَّم ويَطْلُبْن منها التّوْصِيَة، أو كِتابَةَ وَصْفَةٍ طِبّيّةٍ. وهي تَكْتُب لَهُنّ وَصْفَةً طِبّيّةً أو تُعْطِيهنّ النَصيحَةَ وهنّ يَشْكُرْنَها على اِهْتِمامها بِهِنّ.

وفي المَساء تَخْرُجُ من العِيادة وتَرْكَب المترو من مَحطّة الجامِعة وتَنْزِلُ مِنْه في مَحطّة «المَدينَةِ القَديمَةِ» وتَمْشي إلى بَيتها بِخُطُواتٍ بَطيئَةٍ ثابِتَةٍ. تَأْكُلُ طَعامَ العشاء في البَيت، وفي وَجْبَة العشاء تَشْرَبُ عادَةً شورباء وعَصيرَ فاكِهَة، وتَأْكُلُ عادَةً سَمَكَةً مَشْوِيّةً في الفُرْن أو لَحْمًا مَسْلوقًا وسلاطَةً لَذيذَةً مثلَ سَلاطَةِ الطَماطِم والخِيار أو سَلاطَة الخُضَرِ المَسْلوقَةِ أو سلاطةٍ مَشْوِيّةٍ. ثُمّ تَشْرَب كوبًا أو كوبَيْنِ من الشّايِ الأخْضَرِ وتُشاهِد التلفزيونَ ساعَةً، وتَقْرَأُ ديوانَ شِعْر أو كتابَ رِوايَة، ثُمّ تَذْهَبُ إلى فِراشِها للنّوْم.

Semîra Hanımın Bir Günü

Semîra Hanım başarılı genç bir kadın doktordur. Uykudan erken kalkar, birinci kattaki büyük banyoya gider, ellerini ve yüzünü yıkar veya duş alır. Sonra mutfağa gider ve kahvaltı sofrasına oturur. Küçük bir parça peynir, haşlanmış bir yumurta, büyük bir kaşık kaymak, biraz bal ve zeytin yer, büyük bir bardak süt içer. Sonra evden çıkar, metroya biner ve üniversitenin polikliniğine gider. Öğleden önce hasta kız öğrencileri muayene eder, onlara ilaç yazar veya onlardan üniversitenin merkez laboratuvarına gitmelerini ister. Orada maharetli hemşireler onlardan birtakım tıbbî tahliller için kan alırlar.

Öğlen üniversitenin aydınlık, geniş lokantasında öğle yemeğini yer. Öğle yemeğinden sonra genellikle bir fincan Türk kahvesi içer. Öğleden sonra üniversitenin merkezî kütüphanesine gider. Bir saat kadar üniversitenin ihtisas hastanesinde çalışan genç kadın doktorlarla oturur ve onlardan ihtisas hastanesindeki faaliyetler hakkında son bilgileri alır, günlük gazeteleri ve tıp dergilerini okur. Sonra poliklinikteki işine döner. Hasta kız öğrenciler kan tahlili sonuçlarıyla gelirler ve ondan tavsiye veya tıbbi reçete yazmasını isterler. O da onlara tıbbi reçete yazar veya öneride bulunur. Onlar da ilgisinden ötürü kendisine teşekkür ederler.

Akşam poliklinikten çıkar, Üniversite istasyonundan metroya biner ve “Eskikent” istasyonunda iner. Ağır sabit adımlarla evine yürür. Evde akşam yemeği yer. Akşam öğününde genellikle çorba ve meyve suyu içer. Fırında kızartılmış balık veya haşlanmış et ve lezzetli bir salata yer; domates-salatalık salatası veya haşlanmış sebze salatası veya közleme salatası gibi. Sonra bir veya iki bardak yeşil çay içer, bir saat televizyon izler ve bir şiir divanı veya bir roman okur sonra uyumak üzere yatağına gider.

alıştırmalar — التَدْريبات

1- Yukarıdaki okuma parçasında geçen sıfat tamlamalarını yazınız.

2- Aşağıdaki sözcükleri kullanarak anlamlı belirtili sıfat tamlamaları oluşturunuz (merfû durumda).

1. فتاة، جَميل (güzel kız:………………..........)
2. سَيّارة، سَريع (hızlı araba:………………..........)
3. طالبان، مُجْتَهد (çalışkan iki öğrenci:………………..........)
4. كِتاب، مُفيد (faydalı kitap:………………..........)
5. وَلَد ، نَحيف (zayıf çocuk:………………..........)
6. طُرُق ، جَديد (yeni yollar:.............................)
7. طَبيبات ، مسلم (Müslüman kadın doktorlar:.............................)
8. مؤمنون ، مُخْلِص (samimi müminler:.............................)
9. عمارتان ، قَديم (eski iki apartman:.............................)
10. مَساجِد، كَبير (büyük camiler:.............................)

3- Aşağıdaki cümlelerdeki sıfat tamlamalarının altını çiziniz ve ifadeleri Türkçeye çeviriniz.

أحمد طالِبٌ جَديدٌ في الصّفِّ الأوّلِ. هُو من أضَنة. أضَنَة مَدينَةٌ جَميلَةٌ في جَنوبِ تُرْكِيا. يَسْكُنُ أحمد في بَيْتٍ قَريبٍ من المَدْرَسَةِ. يَحْضُرُ أحمد إلى مَدْرَسَتِهِ الجَديدَة على الأَقْدام. هُوَ يَلْعَبُ وَقْتاً طويلاً في الحَديقَةِ مع أصْدِقائِهِ.

4- Aşağıdaki cümlelerde yer alan boşluklara anlamca uygun sıfatlar yazınız.

(البَعِيدَتَيْنِ، القَرِيبةُ، السّريعةُ، سَمينٌ، الصّغيرةُ، الوَفِيُّ، مُفيدَةً، يَلْعَبونَ، الجَديدَةَ، القَصيرِ)

1. السَيّارةُ .... غالِيَة.
2. هو رَجُلٌ ....و وَزْنُه كَثير.
3. المَدرسَةُ ....مِن البيتِ قَديمَةٌ.
4. ذَهَبْتُ إلى المَدينَتَيْنِ ....في الصّيفِ.
5. حَضَرْتُ إلى البيتِ مِنْ الطّريقِ ....
6. فَقدْتُ حَقيبَتي ....في حَديقَةِ الكُلّيَة.
7. الطِّفْلَة ....تَشْرَبُ الحَليبَ.
8. قرأتُ كُتُبًا ....في الجامِعَةِ.
9. الصَديقُ..........دائِمًا مَعَكَ.
10. نَظَرْتُ إلى أطْفالٍ ....في المَسْجِدِ.

5- Aşağıdaki boşlukları parantez içinde verilen sözcükler arasından anlamca ve i'râb yönüyle uygun mevsûflarla doldurunuz.

(المساجدِ، الفتاةُ ، مُدَّةً، الحِصانِ، الطّالبُ)

1. ....الغَنِيّةُ من عائِلَةٍ كَبيرَةٍ.
2. رَكَضْتُ........... طَويلَةً في الغابَةِ.
3. نَجَحَ ....الذَكيُّ في الاِمْتِحانِ.
4. رَكِبَ الوَلَدُ على........... السَريعِ.
5. ذَهَبَ المُهَنْدِسُ إلى............ التّاريخِيّةِ في الصّيف.

6- Aşağıdaki cümleleri Türkçeye çeviriniz, cümlenin türünü belirleyiniz, i‘râbını yapınız.

1. كَسَرَ النَّجّارُ الخَشَبَ الكَبيرَ في المَزْرَعَةِ.
2. شَرِبَتْ المُعَلِّمَةُ الجَديدَةُ من هذا الشّايِ.
3. شَعَرَ عَلِيٌّ بِألَمٍ شَديدٍ في بَطْنِه.
4. الطّالِبُ المُجْتَهِدُ نَجَحَ في دُروسِهِ.
5. بابُ السّيارَةِ الجديدَةِ مَفْتوحٌ.

7- Aşağıdaki cümlelerde yer alan boşlukları işlevlerine uygun vücut organı adlarıyla doldurunuz.

1. سَمِعْتُ الموسيقى بِ.........
2. نَظَرْتُ إلى المَنْظَرِ بِ.........
3. عَزَفْتُ العودَ بِ..............
4. أشُمُّ الرّائِحَةَ بِ.............
5. رَكَضْتُ في الطّريقِ بِ........

8- Aşağıdaki cümleleri Arapçaya çeviriniz

1. Sınıfın çalışkan öğrencisi geldi.
2. Doktor, hasta çocuğu muayene etti.
3. Dedem bize uzak bir evde oturuyor.
4. Babam çarşıdan yeni bir top aldı.
5. Okulun iki yeni kadın öğretmeni geldi.
6. Fakir adam, zengin adamın yanında çalıştı.
7. Uzun adam basketbol oynuyor.
8. Mutlu insan için hayat güzeldir.
9. Okulun yeni müdürünün çantası hafiftir.
10. Bu güzel cami bizim şehrimizdedir.

1 Günlük hayatta "Neyin var? Ağrın var mı? Ateşin var mı?" gibi soru ifadelerini cümle içinde kullanabilme ve cevabını verebilme

Günlük Hayatımızda Arapça 8

Bu ifadeler günlük hayatta sıklıkla kullandığımız ifadelerdir. Hemen hemen herkesin doktorla arasında bir diyalog geçer. Bu kısımda verilen diyalogla günlük hayatta çok önemli bir yeri olan sağlık sorunlarının ve doktorla yapılabilecek konuşmaların Arapçasının pekiştirilmesi sağlanmıştır.

2 Arapça sıfat tamlaması oluşturma ve tamlamaları cümle içinde doğru kullanabilme becerisi kazanabilme

Sıfat Tamlaması

Arapçada bir ismin ardından gelerek o ismi niteleyen sözcüklere *sıfat* diyoruz. Sıfatlar sözcüklerin anlamlarını sayı, renk, şekil, durum vb. yönlerden nitelerler. "Niteleyen" anlamında Türkçede de kullanılan "sıfat" sözcüğü aslen Arapçadır ve Arapçada da aynı anlamda kullanılmaktadır. Bir sıfat tarafından nitelenen sözcüğe *mevsûf* adı verilir.

Bir sıfat tamlamasında sıfat, mevsûfuna dört bakımdan uymak zorundadır: Cinsiyet bakımından, sayı bakımından, belirlilik ve belirsizlik bakımından, i'râb bakımından.

3 Vücut organlarının bazılarının isimlerini ve işlevlerini tanıyabilme

Ben Bir Doktorum

Günlük Arapçada çok kullanılan bu sözcükler, beş duyu organı ve işlevlerinin resimli örneklerle tanıtılması sağlanmıştır.

1 Aşağıdakilerden hangisi bir sıfat tamlamasıdır?

A. بابُ البَيْتِ
B. المُعَلِّمَةُ الجَديدَةُ
C. كِتابُ الطّالِبِ
D. السّيّارَةُ سَريعَةٌ
E. قَلَمُ طالِبَةٍ

2 Sıfat tamlamasıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A. İki ögesi bulunmaktadır.
B. Nitelenen isme mevsûf adı verilir.
C. Ögeleri arasında i'râb bakımından uyum olmalıdır.
D. Ögelerinin biri belirli biri belirsiz olarak gelebilir.
E. Ögeleri sayı bakımından birbirine uymalıdır.

3 فَحَصَ الطّبيبُ النّحيفُ المَريضَ في العِيادَةِ.

Yukarıdaki cümlede hangi sözcük sıfattır?

A. فَحَصَ
B. المَريضَ
C. الطّبيبُ
D. العِيادَةِ
E. النّحيفُ

4 Aşağıdakilerden hangisi kafada bulunan bir vücut organı **değildir?**

A. أذنٌ
B. ظَهْرٌ
C. أنْفٌ
D. عَيْنٌ
E. فَمٌ

5 "Semîra Hanım başarılı genç bir kadın doktordur." cümlesinin Arapça karşılığı aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A. السَّيِّدَة سَميرَة طَبيبَةٌ.
B. السَّيِّدَة سَميرَة طَبيبَةٌ شابَّةٌ.
C. السَّيِّدَة سَميرَة طَبيبَةٌ شابَّةٌ في المُسْتشفى.
D. السَّيِّدَة سَميرَة طَبيبَةٌ شابَّةٌ ناجِحَةٌ.
E. السَّيِّدَة سَميرَة طَبيبَةٌ ناجِحَةٌ.

6 Aşağıdaki sıfatlardan hangisinin anlamı olumsuzdur?

A. جَميل
B. قَبيح
C. جَيّد
D. غَنيّ
E. سَعيدٌ

7 Aşağıdakilerden hangisi bir sıfat **değildir?**

A. كَبير
B. جَديد
C. قَصير
D. طاوِلَة
E. فَقير

8 حَضَرَتْ المُدَرّستانِ .... (قَديم) إلى الكُلّيّة.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere getirilmesi uygun olan sıfat hangi seçenekte verilmiştir?

A. القَديمُ
B. القَديمَيْنِ
C. القَديمتانِ
D. القَديمانِ
E. القَديمَة

9 Aşağıdaki sözcüklerden hangisi sağlıkla ilgili bir kavram **değildir?**

A. سُعال
B. عِيادَة
C. صُداعٌ
D. رُكْبَة
E. زُكام

10 ذَهَبْتُ إلى الطَّبيبِ الجَديدِ في المُسْتَشْفى للمُعايَنَة.

Yukarıdaki Arapça cümlenin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisinde tam olarak verilmektedir?

A. Hastanenin yeni doktoru beni muayene etti.
B. Hastanede yeni bir doktor vardır.
C. Hastanenin yeni doktoruna gittim.
D. Hastanedeki yeni doktora muayene oldum.
E. Hastanedeki yeni doktora muayene için gittim.

1. B	Yanıtınız yanlış ise "Sıfat Tamlaması" konusunu yeniden gözden geçiriniz.
2. D	Yanıtınız yanlış ise "Sıfat Tamlaması" konusunu yeniden gözden geçiriniz.
3. E	Yanıtınız yanlış ise "Sıfat Tamlaması" konusunu yeniden gözden geçiriniz.
4. B	Yanıtınız yanlış ise "İnsan Vücudu" konusunu yeniden gözden geçiriniz.
5. D	Yanıtınız yanlış ise "Okuma Parçası"nı yeniden gözden geçiriniz.
6. B	Yanıtınız yanlış ise "Sıfatlar ve Zıt Anlamlarının Verildiği Görselleri" yeniden gözden geçiriniz.
7. D	Yanıtınız yanlış ise "Sıfatlar ve Zıt Anlamlarının Verildiği Görselleri" yeniden gözden geçiriniz.
8. C	Yanıtınız yanlış ise "Sıfat Tamlaması" konusunu yeniden gözden geçiriniz.
9. D	Yanıtınız yanlış ise "Günlük Hayatımızda Arapça 8" konusunu yeniden gözden geçiriniz.
10. E	Yanıtınız yanlış ise "Sıfat Tamlamalı Cümle Yapısı Örneklerini" yeniden gözden geçiriniz.

8 Araştır/Tekrarla Yanıt Anahtarı

Araştır 2

"Uzak şehirlere gittim.", "Küçük ağaçları diktim.", cümlelerini Arapçaya çeviriniz.

ذَهَبْتُ إلى المُدنِ البَعيدَةِ.

زَرَعْتُ الأشْجارَ الصّغيرَةَ.

8 Alıştırmalar Yanıt Anahtarı

Alıştırma 1

1. Yukarıdaki okuma parçasında geçen sıfat tamlamaları yazınız.

طَبيبَة شابَّة ناجِحَة/ الحَمّام الكَبير / الطّابِق الأوّل/ قِطْعَة صَغيرَة/
بَيضَة مَسْلوقَة/ مِلْعَقَة كَبيرَة/ كوبا كبيرا/ الطّالِبات المريضات/
المُخْتَبَر المَرْكَزي/ المُمَرّضات الماهِرات/ الفُحوص الطِّبّيّة/
المَطْعَم الواسِع المُنير/ القهوة التُّرْكِيّة/ المكْتَبَة المَرْكَزِيّة/ طبيبات شابّات/
المُسْتَشْفى التّخَصّصي/ طبيبات شابّات يَعْمَلْنَ في المُسْتَشْفى التّخَصّصي/
المعْلومات الأخيرة/ الصُّحُف اليَوْمِيّة/ والمَجَلّات الطِّبّيّة/ الطالِبات المريضات/
وَصْفَة طِبّيّة/ المَدينَة القَديمَة/ خُطُوات بَطيئَة ثابِتَة/ سَمَكَة مَشْوِيّة/ لَحْما مَسْلوقا/
سلاطة لَذيذَة/ الخُضَر المَسْلوقَة/ سلاطة مَشْوِيّة/ الشّاي الأخْضَر

8 Alıştırmalar Yanıt Anahtarı

Alıştırma 2

2. Aşağıdaki sözcükleri kullanarak anlamlı belirtili sıfat tamlamaları oluşturunuz (merfû durumda).

.1 فتاة، جَميل	güzel kız (الفَتاةُ الجَميلَةُ)
.2 سَيّارة، سَريع	hızlı araba (السَّيّارَةُ السَّريعَةُ)
.3 طالبان، مُجْتَهِد	çalışkan iki öğrenci (الطّالِبانِ المُجْتَهِدانِ)
.4 كِتاب، مُفيد	faydalı kitap (الكِتابُ المُفيدُ)
.5 وَلَد، نَحيف.	zayıf çocuk (الوَلَدُ النَّحيفُ)
.6 طُرُق، جَديد	yeni yollar (الطرقُ الجَديدةُ)
.7 طَبيبات، مسلم	Müslüman kadın doktorlar (الطَّبيباتُ المُسْلِماتُ)
.8 مؤمنون، مُخْلِص	samimi müminler (المُؤمنونَ المُخْلِصونَ)
.9 عمارتان، قَديم	eski iki apartman (العِمارَتانِ القَديمَتانِ)
.10 مَساجِد، كَبير	büyük camiler (المَساجِدُ الكَبيرَةُ)

Alıştırma 3

3. Aşağıdaki cümlelerdeki sıfat tamlamalarının altını çiziniz ve ifadeleri Türkçeye çeviriniz.

أحمد طالِبٌ جَديدٌ في الصّفّ الأوّلِ. هُو من أضَنة. أضَنَة مَدينَةٌ جَميلَةٌ في جَنوبِ تُرْكِيا. يَسْكُنُ أحمد في بَيْتٍ قَريبٍ من المَدْرَسَةِ. يَحْضُرُ أحمد إلى مَدْرَسَتِهِ الجَديدَةِ عَلى الأَقْدامِ. هُوَ يَلْعَبُ وَقْتًا طويلاً في الحَديقَةِ مع أصْدِقائِهِ.

Ahmet birinci sınıfta yeni bir öğrencidir. Adanalıdır. Adana Türkiye'nin güneyinde güzel bir şehirdir. Ahmet okula yakın bir evde oturur. Ahmet yeni okuluna yürüyerek gelir. Bahçede uzun zaman arkadaşlarıyla oynar.

8 Alıştırmalar Yanıt Anahtarı

Alıştırma 4

4. Aşağıdaki cümlelerde yer alan boşluklara parantez içinden anlamca uygun sıfatları yazınız.

(البَعِيدَتَيْنِ، القَريبةُ، السّريعةُ، سَمينٌ، الصّغيرةُ، الوَفِيُّ، ، مُفيدَةً، يَلْعَبونَ، الجَديدَةُ، القَصيرِ)

1. السَيّارَةُ السّريعَةُ غالِيَة.

2. هو رَجُلٌ سَمينٌ و وَزْنُه كَثير.

3. المَدرسَةُ القَريبَةُ مِن البيتِ قَديمَةٌ.

4. ذَهَبْتُ إلى المَدينَتَيْنِ البَعيدَتَيْنِ في الصّيفِ.

5. حَضَرْتُ إلى البيتِ مِنْ الطّريقِ القَصيرِ.

6. فَقدْتُ حَقيبَتِي الجَديدَةَ في حَديقَةِ الكُلّيَة.

7. الطِّفْلَةُ الصّغيرَةُ تَشْرَبُ الحَليبَ.

8. قرأتُ كُتُبًا مُفيدَةً في الجامِعَةِ.

9. الصَديقُ الوَفِيُّ دائِماً مَعَكَ.

10. نَظَرْتُ إلى أطْفالٍ يَلْعَبونَ في المَسْجِدِ.

8 Alıştırmalar Yanıt Anahtarı

Alıştırma 5

5. Aşağıdaki boşlukları parantez içinde verilen sözcükler arasından anlamca ve i'râb yönüyle uygun mevsûflarla doldurunuz.

(المساجدِ، الفتاةُ، مُدَّةً، الحِصانِ، الطّالبُ)

1. الفَتاةُ الغَنِيَّةُ من عائِلَةٍ كَبيرَةٍ.
2. رَكَضْتُ مُدَّةً طَويلَةً في الغابَةِ.
3. نَجَحَ الطّالِبُ الذَكِيُّ في الإمْتِحانِ.
4. رَكِبَ الوَلَدُ على الحِصانِ السَريعِ.
5. ذَهَبَ المُهَنْدِسُ إلى المساجدِ التّاريخِيّةِ في الصّيفِ.

Alıştırma 6

6. Aşağıdaki cümleleri Türkçeye çeviriniz, cümlenin türünü belirleyiniz, i'râbını yapınız.

1. كَسَرَ النَّجّارُ الخَشَبَ الكَبيرَ في المَزْرَعَةِ.
(Marangoz büyük tahtayı çiftlikte kırdı.)

Bu cümle, bir fiil cümlesidir. Çünkü bir fiille başlamıştır.

كَسَرَ : Mâzî fiil, üçüncü tekil şahıs, eril.

النَّجّارُ : Fâ'il, merfû, ref alâmeti sondaki damme.

الخَشَبَ : Mef'ûlun bih, mansûb, nasb alâmeti sondaki fetha, aynı zamanda mevsûf.

الكَبيرَ : (الخَشَبَ)'nin sıfatıdır; dolayısıyla onun gibi tekil, eril, belirli ve mansûbdur (nasb alâmeti sondaki fetha).

في : Harf-i cer

المَزْرَعَةِ : Mecrûr, cer alâmeti kesra.

2. شَرِبَتْ المُعَلّمَةُ الجَديدَةُ من هذا الشّاي.
(Yeni öğretmen bu çaydan içti.)

Bu cümle, bir fiil cümlesidir. Çünkü bir fiille başlamıştır.

شَرِبَتْ : Mâzî fiil, üçüncü tekil şahıs, dişil.

المُعَلّمَةُ : Fâ'il, merfû, ref alâmeti sondaki damme, mevsûf.

الجَديدَةُ: (المُعَلّمَةُ)'nun sıfatıdır; dolayısıyla onun gibi tekil, dişil, belirli ve merfûdur (ref alâmeti sondaki damme).

من : Harf-i cer

هذا : İşaret sıfatı (ismu'l-işâra), mahallen mecrûr, çünkü mebnî.

الشّاي : Muşârun ileyh, mecrûr, cer alâmeti kesra.

8 Alıştırmalar Yanıt Anahtarı

Alıştırma 6

6. Aşağıdaki cümleleri Türkçeye çeviriniz, cümlenin türünü belirleyiniz, i‘râbını yapınız.

3. شَعَرَ عَلِيٌّ بِأَلَمٍ شَدِيدٍ فِي بَطْنِهِ.
(Ali karnında şiddetli bir ağrı hissetti.)

Bu cümle, bir fiil cümlesidir. Çünkü bir fiille başlamıştır.

شَعَرَ : Mâzî fiil, üçüncü tekil şahıs, eril.

عَلِيٌّ : Fâ‘il, merfû, ref alâmeti sondaki damme.

بِأَلَمٍ : بِ : harf-i cer, أَلَمٍ : mecrûr, cer alâmeti sondaki kesra, mevsûf.

شَدِيدٍ : (أَلَمٍ)’in sıfatıdır; dolayısıyla onun gibi tekil, eril, belirsiz ve mecrûrdur (cer alâmeti sondaki kesra).

فِي : Harf-i cer

بَطْنِهِ : بَطْنِ Mecrûr, cer alâmeti sonundaki kesradır, aynı zamanda muzâf, sondaki (ـهِ) zamiri muzâfun ileyh’tir, mahallen mecrûrdur, çünkü zamirdir ve zamirler de mebnîdir.

4. الطَّالِبُ الْمُجْتَهِدُ نَجَحَ فِي دُرُوسِهِ.
(Çalışkan öğrenci derslerinde başarılı oldu.)

Bu cümle, bir isim cümlesidir. Çünkü isimle başlamıştır.

الطَّالِبُ : Mubteda, merfû, ref alâmeti sondaki damme, aynı zamanda mevsûf.

الْمُجْتَهِدُ : (الطَّالِبُ)’nun sıfatıdır; dolayısıyla onun gibi tekil, eril, belirli ve merfûdur (ref alâmeti sondaki damme).

نَجَحَ : Mâzî fiil, üçüncü tekil şahıs, eril. Öznesi gizli zamir (هو)’dir. Bu fiil ile başlayan fiil cümlesi, mubteda olan (الطَّالِبُ)’nun haberidir, mahallen merfûdur. Çünkü cümlelerin i‘râbı mahallendir.

فِي : Harf-i cer

دُرُوسِهِ : دُرُوسِ : Mecrûr, cer alâmeti sondaki kesra. Aynı zamanda muzâf, sondaki (ـهِ) zamiri muzâfun ileyh’tir, mahallen mecrûrdur, çünkü zamirdir ve zamirler mebnîdir.

8 Alıştırmalar Yanıt Anahtarı

Alıştırma 6

6. Aşağıdaki cümleleri Türkçeye çeviriniz, cümlenin türünü belirleyiniz, i‘râbını yapınız.

5. بابُ السّيارَةِ الجديدَةِ مَفْتوحٌ.
(Yeni arabanın kapısı açıktır.)

Bu cümle, bir isim cümlesidir.

بابُ : Mubteda, merfû, ref alâmeti sondaki damme, aynı zamanda muzâf.

السّيارَةِ : Muzâfun ileyh, mecrûr, cer alâmeti sondaki kesra; aynı zamanda mevsûf.

الجديدَةِ : (السّيارَةِ)’nin sıfatıdır; dolayısıyla onun gibi tekil, dişil, belirli ve mecrûrdur (cer alâmeti sondaki kesra).

مَفْتوحٌ : Haber, merfû, ref alâmeti sondaki damme.

Alıştırma 7

7. Aşağıdaki cümlelerde yer alan boşlukları işlevlerine uygun vücut organlarıyla doldurunuz.

1. سَمِعْتُ الموسيقى بِأذْني.
2. نَظَرْتُ إلى المَنْظَرِ بِعَيْني.
3. عَزَفْتُ العودَ بِأصابِعي.
4. أشُمُّ الرّائِحَةَ بِأنْفي.
5. رَكَضْتُ في الطّريقِ بِأقْدامي.

8 Alıştırmalar Yanıt Anahtarı

Alıştırma 8

8. Aşağıdaki cümleleri Arapçaya çeviriniz.

1.	Sınıfın çalışkan öğrencisi geldi.	حَضَرَ الطالِبُ المجتهدُ لِلصّفِّ.
2.	Doktor hasta çocuğu muayene etti.	فَحَصَ الطّبيبُ الوَلَدَ المَريضَ.
3.	Dedem bize uzak bir evde oturuyor.	يَسْكُنُ جَدّي في بَيْتٍ بَعِيدٍ عَنّا.
4.	Babam çarşıdan yeni bir top aldı.	أخَذَ أبي كُرَةً جَديدَةً من السّوقِ.
5.	Okulun iki yeni kadın öğretmeni geldi.	حَضرَتْ المُعَلّمتانِ الجَديدَتانِ للمَدْرَسَةِ.
6.	Fakir adam, zengin adamın yanında çalıştı.	عَمِلَ الرّجُلُ الفَقيرُ عِنْدَ الرَجُلِ الغَنِيِّ.
7.	Uzun adam basketbol oynuyor.	يَلْعَبُ الرّجُلُ الطّوِيلُ كرةَ السَّلَّةِ.
8.	Mutlu insan için hayat güzeldir.	الحياةُ جَميلَةٌ للإنْسانِ السَّعيدِ.
9.	Okulun yeni müdürünün çantası hafiftir.	حَقيبَةُ المُديرِ الجديدِ للمَدْرَسَةِ خَفيفَةٌ.
10.	Bu güzel cami bizim şehrimizdedir.	هذا المَسْجِدُ الجَميلُ في مَدينَتِنا.

bölümün kelimeleri

كَلِماتُ القِسم

اِبْتِسام (*ibtisâm*) **gülümseme**

آثار (*âsâr*) **eserler,** (t.) أَثَر (*eser*)

أَخير (*ahîr*) **son**

أَدْوِيَة (*edviye*) **ilaçlar,** (t.) دَواء (*devâ*)

إِصْبَع (*isba'*) **parmak,** (ç.) أصابع (*asâbi'*)

إضافَةً إلى... (*idâfeten ilâ*) **…e ek olarak, ilaveten**

أَعْراض (*a'râd*) **belirtiler,** (t.) عَرَض (*arad*)

اِلْتِهاب (*iltihâb*) **iltihap**

أ لم (*elem*) **ağrı, acı**

اِنجازات (*incâzât*) **faaliyetler, uygulamalar**

أنف (*enf*) **burun**

اِهْتِمام (*ihtimâm*) **ilgi, ihtimam**

بَطْن (*batn*) **karın**

بَطيء (*batî'*) **yavaş**

تَأْتي (*te'tî*) **(o –kadın-) gelir, geliyor**

تَأْخُذُ (*te'huzu*) **(o –kadın-) alır, alıyor**

تَأْخُذُ حَمَّامًا (*te'huzu hammâmen*) **(o–kadın-) banyo yapar, banyo yapıyor**

تَمْشي (*temşî*) **(o –kadın-) yürür, yürüyor**

تُعْطي (*tu'tî*) **(o –kadın-) verir, veriyor**

تَنَفّس (*teneffus*) **nefes alma, solunum**

تَوْصِيَة (*tavsiye*) **tavsiye, öğüt**

جَبين (*cebîn*) **alın**

حاجِب (*hâcib*) **kaş**

حَرارَة (*harâre*) **ateş**

حَلْق (*halk*) **boğaz**

حَوالَيْ (*havâley*) **yaklaşık olarak**

حَوْلَ (*havle*) **çerçevesinde, etrafında**

خَشَب (*haşeb*) **tahta, kereste**

خُطْوَة (*hutve*) **adım**

خُضَر (*hudar*) **sebze**

دَم (*dem*) **kan**

ذِراع (*zira'*) **kol**

ذِقْن (*zıkn*) **çene**

ذَهاب (*zehâb*) **gitmek, gidiş**

رَأْس (*re's*) **baş**

رِجْل (*ricl*) **bacak (tüm bacak)**

رُكْبَة (*rukbe*) **diz**

رِوايَة (*rivâye*) **roman**

زُكام (*zukâm*) **soğuk algınlığı, nezle**

ساق (*sâk*) **bacak (diz ve bilek arası)**

سُعال (*su'âl*) **öksürük**

سَمّاعَة (*semmâ'a*) **stetoskop**

سَمين (*semîn*) **şişman**

شابّ (*şâb*) **genç**

شُورْباء (*şurbâ'*) **çorba**

شَعْر (*şa'r*) **saç**

شَكَرَ – يَشْكُرُ (*şekere - yeşkuru*) **teşekkür etmek**

شَمَّ – يَشُمُّ (*şemme - yeşummu*) **koklamak**

شاي أخْضَر (*şây ahdar*) **yeşil çay**

صُداع (*sudâ'*) **baş ağrısı**

صَدْر (*sadr*) **göğüs**

طَويل (*tavîl*) **uzun**

ظَهْر (*zahr*) **sırt**

عادَةً (*'âdeten*) **genellikle**

عَزَفَ – يَعْزِفُ (*'azefe - ya'zifu*) **müzik aleti çalmak**

عَقِب (*'akib*) **topuk**

عِمارَة (*'imâra*) **apartman**

عُنُق (*'unuk*) **boyun**

عود (*'ud*) **ud (çalgı)**

عَيْن (*'ayn*) **göz**

غَنِيّ (*ganî*) **zengin**

فَحْص (*fahs*) **tahlil, tedkik, inceleme,** (ç.) فُحوص (*fuhûs*)

فَخِذ (*fahiz*) **baldır**

فِراش (*firâş*) **yatak**

فَم (*fem*) **ağız**

قِشطَة (*kışta*) **kaymak**

قِطْعَة (*kıt'a*) **parça**

قَصير (*kasîr*) **kısa**

كَتِف (*ketif*) **omuz**

كَفّ (*keff*) **avuç**

كَشَفَ – يَكْشِفُ (*keşefe - yekşifu*) **açmak**

لُوَز (*luvez*) **bademcik**

ماهِر (*mâhir*) **becerikli, maharetli**

مُبَكِّر (*mubekkir*) **erken**

مَشى (*meşâ*) **yürüdü**

مِتْرو (*mitrû*) **metro**

مَجَلّة (*mecelle*) **dergi**

مُخْتَبَر (*muhteber*) **laboratuvar**

مِرْفَق (*mirfak*) **dirsek**

مَسْجِد (*mescid*) **câmi,** (ç.) مَساجِد (*mesâcid*)

مَسافَة (*mesâfe*) **mesafe**

مَسْلوق (*meslûk*) **(suda) haşlanmış**

مَشَقّة (*meşakka*) **zorluk**

مَشوِيّ (*meşvî*) **ızgarada yapılmış, ızgara..., közlenmiş, kızartılmış (fırın, ızgara)**

مُعايَنَة (*mu'âyene*) **muayene**

مِعْصَم (*mi'sam*) **bilek**

مُغْلَق (*muglak*) **kapalı**

مَفْتوح (*meftûh*) **açık**

مُلْتَهِب (*multehib*) **iltihaplı**

مَنْظَر (*manzar*) **manzara, görünüş**

مُنير (*munîr*) **aydınlık**

نَتيجَة (*netîce*) **sonuç,** (ç.) نَتائِج (*netâ'ic*)

نَجّار (*neccâr*) **marangoz**

نَحيف (*nahîf*) **zayıf**

نَصيحَة (*nasîha*) **nasihat, tavsiye**

نَهَضَ – يَنْهَضُ (*neheda - yenhedu*) **kalkmak, uyanmak**

نَوْم (*nevm*) **uyku**

واسِع (*vâsi'*) **geniş**

وِزارَة (*vizâre*) **bakanlık**

وَجْبَة (*vecbe*) **öğün**

وَجْه (*vech*) **yüz**

وَصْفَة طِبِّيَّة (*vasfe tıbbiyye*) **reçete**

وَفِيّ (*vefiy*) **vefalı**

يَد (*yed*) **el**

bölümün deyimleri تَعْبيرات القِسم

سلامَتَك (selâmetek) **Geçmiş olsun!**

سَلَّمَك الله (sellemeke'llâh) veya يُسَلِّمك الله (Allah yusellimek) [سلامَتَك (Geçmiş olsun!)]'a yanıt olarak : **Teşekkür ederim**

لا شُكْر عَلى الواجب (lâ şukra 'ale'l-vâcib) [شُكرًا (Teşekkür ederim)]'e yanıt olarak : **Bir şey değil, rica ederim, görevimiz**

